

Türkiye'de Çölleşme

Türkiye dünya üzerindeki konumu, jeolojik yapısı, topoğrafyası ve iklimi vb. nedenlerden dolayı iklim değişikliğinden ve çölleşmeden en çok etkilenecek ülkeler arasında yer almaktadır. Türkiye topraklarının %65'i kurak, yarı kurak ve yarı nemli iklim özelliklerine sahiptir. Ülkemiz, özellikle İç Anadolu Bölgesi, Dünya Çölleşme Risk Haritasında 'aşırı hassas ve çok hassas' olarak gösterilmektedir. Avrupa'nın ortalama yüksekliği 330 m iken, Türkiye'nin ortalama yüksekliği 1.132 m'dir. Türkiye'deki toplam arazinin %62'sini dik, çok dik ve sarp araziler oluşturur. Ayrıca toplam arazinin %46'sında eğim %40'dan fazladır. Bu rakamlar Türkiye'nin ne kadar dağlık ve tepelik olduğunu göstermektedir. Ülkemizdeki tarım arazilerinin %59'u, meraların %64'ü ve orman alanlarının %54'ü erozyona maruz kalmaktadır. Her yıl denizlere ve göllere taşınmakta olan yaklaşık 500 milyon ton toprak 168 milyon tona indirilmiştir ve 2030 yılına kadar 130 milyon tona indirilmesi hedeflenmektedir. Türkiye'de çöl yoktur ama ülkenin önemli bir kısmı için çölleşme riski söz konusudur. Türkiye'deki çölleşmenin en önemli nedeni erozyondur. Erozyon yanında, doğal kaynakların bozulması, meralarda aşırı ve fazla otlatma, dağınık yerleşim, toprakların yanlış kullanımı, yanlış tarım teknikleri, yetersiz su kaynakları, yanlış sulama teknikleri, gübre ve tarım ilaçlarının aşırı kullanımı, kırsal yoksulluk, doğal kaynakların kullanımı ile ilgili eğitim eksikliği çölleşmenin nedenleri arasındadır.

Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD)

Sözleşmenin Gayesi

1. Bu sözleşmenin gayesi, etkilenen ülkelerde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasına katkıda bulunmak üzere Gündem 21 ile uyumlu entegre bir yaklaşım içerisinde uluslararası işbirliği ve ortaklık düzenlemeleri ile desteklenen her düzeyde etkin eylemler yoluyla, özellikle Afrika'da olmak üzere ciddi kuraklık ve/veya çölleşmeye maruz ülkelerde, çölleşmeyle mücadele etmek ve kuraklığın etkilerini hafifletmektir.
2. Bu gayeye ulaşmak için, etkilenen alanlarda, aynı anda hem arazinin verimliliğini iyileştirmek, hem de arazi ve su kaynaklarının rehabilitasyonunu, korunmasını ve sürdürülebilir yönetimini sağlayarak özellikle yerel topluluklar düzeyinde yaşam koşullarının iyileştirilmesi üzerinde odaklanan uzun dönemli stratejilerin uygulanması gerekecektir.

Sözleşme Süreci

1992 yılında, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Sözleşmesi'nde üç temel sözleşme belirlemiştir.

Bunlar;

- İklim Değişikliği,
- Biyolojik Çeşitlilik,
- Çölleşme ile Mücadele.

Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi 17 Haziran 1994 tarihinde Paris'te kabul edildi. Sözleşme imzaya açılmış ve 26 Aralık 1994 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylece, 17 Haziran Dünya Çölleşmeyle Mücadele Günü olarak ilan edildi.

Türkiye, 15 Ekim 1994 tarihinde Paris'te imzalanan ve 11 Şubat 1998 tarihli 23258 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4340 sayılı Kanun yoluyla "Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi"ne taraf olmuştur.

Yukarıdaki tarih itibarıyla Türkiye Sözleşmenin Dördüncü Eki'ne, yani "Kuzey Akdeniz Bölgesel Uygulama Eki" (Arnavutluk, Hırvatistan, Kıbrıs, Yunanistan, İsrail, İtalya, Malta, Portekiz, Slovenya, İspanya, Macaristan ve Türkiye)'ne aktif olarak dâhil olmuştur. Bugün itibarıyla, 195 ülke bu sözleşmeye taraf olmuştur.

Sözleşmenin Karar Verme ve Yönetim Organları

- 1- COP (Taraflar Konferansı)
- 2- CRIC (Sözleşmenin Uygulanmasının Gözden Geçirilmesi Komitesi)
- 3- CST (Bilim ve Teknoloji Komitesi)

Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) 12. Taraflar Konferansı-COP12

BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi 12. Taraflar Konferansı 12-23 Ekim 2015 tarihlerinde Türkiye'nin Başkanlığında Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Konferansa Bakan, bakan yardımcısı, meclis başkanı ve BM üst düzey yetkilisi seviyesinde 57 kişi; parlamenteler düzeyinde de 70 kişi olmak üzere toplam 6700 kişi katılmıştır. Ayrıca;

Konferansta; 37 adet karar alınmış ve 6 adet deklarasyon yayınlanmıştır. Söz konusu kararların ve deklarasyonların dağılımı aşağıdaki gibidir;

- COP: 23 Karar (Taraflar Konferansı)
- CRIC: 8 Karar (Sözleşmenin Uygulanmasının Gözden Geçirilmesi Komitesi)
- CST: 6 Karar (Bilim, Teknoloji Komitesi)

Deklarasyonlar;

- Ankara Bakanlar Deklarasyonu,
- Parlamenterler Formu Deklarasyonu,
- Ankara Sürdürülebilir Arazi Yönetimi İş Forumu Deklarasyonu,
- Sivil Toplum Kuruluşları Deklarasyonu,
- Sendikalar Deklarasyonu,
- Gençlik Deklarasyonu,

Türkiye COP 12 Dönem Başkanlığı;

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın iştirakiyle başlayan konferansta; Orman ve Su İşleri Bakanı Prof. Dr. Veytsel Eroğlu, BM Genel Sekreter Yardımcısı ve UNCCD İcra Direktörü Monique Barbut'un katıldığı yüksek düzeydeki toplantıyı 195 ülkeden bakanlar ve delegasyonlar, parlamenterler, sivil toplum kuruluşları ve iş dünyasının önemli temsilcileri katılım sağlamıştır.

www.cem.gov.tr

Ağustos - 2017

Orman, Su Varsa Hayat Var.

T. C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇÖLLEŞME İLE MÜCADELE

Orman, Su Varsa Hayat Var.

Çölleşme

Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesine (UNCCD) göre; "Çölleşme", kurak, yarı-kurak ve yarı nemli alanlarda, iklim değişiklikleri ve insan faaliyetleri de dâhil olmak üzere çeşitli faktörlerden kaynaklanan arazi tahribatını ifade eder. Dünya topraklarındaki tahribatın sebebi; aşırı otlatma, toprağın aşırı kullanımı, kötü sulama yöntemleri, ormansızlaşma, iklim değişikliğidir. Çölleşmenin diğer önemli faktörleri ise, ekonomik yetersizliklere ve atıkların yönetiminde verim kaybı, su ve gıda kıtlığı, yetersiz toprak yönetimi ve yoksulluk; insanların kurak bölgelerden, toprağa olan talebin artmasıyla yeni çölleşme eğilimlerinin ortaya çıktığı nemli bölgelere mecburi göç etmesinde önemli etmenlerdir. Kuraklık sıklıkla çölleşmeyi tetikler, ancak insan faaliyetleri genellikle en önemli nedenlerdir. Aşırı ekim toprağı yorar. Aşırı otlatma toprak erozyonunu önleyen bitki örtüsünü ortadan kaldırır. Toprağı bir arada tutan ağaçlar, ısınma gibi ihtiyaçların karşılanması amacıyla kereste veya yakacak odun elde etmek için kesilir. Kötü sulama, ekim alanlarının tuzlanarak toprağın çölleşmesine yol açar.

Dünyada Çölleşme

Çölleşme/Arazi Tahribatı ve Kuraklık Dünya'da 4 milyar hektar alanı ve 168 ülkede yaşayan 1,5 milyar nüfusu doğrudan tehdit etmektedir. Her yıl 12 milyon hektar arazi tahribata uğramaktadır. Ziraî üretimde gelecek on yılda %2 azalma beklenmektedir. Her yıl 5,2 milyon hektar orman arazisi azalmaktadır. Savaşlardan sonra en büyük göç çölleşmeden kaynaklanıyor. Son 20 yılda 10 milyon kişi göç etmiş durumda. İklim değişikliğine sebep olan karbon emisyonlarının %24'ü arazi tahribatından kaynaklanmaktadır. İklim değişikliğinin de etkisi ile arazi tahribatının önüne geçilememesi durumunda gelecekte daha da artan kuraklıklar, gıda güvenliğine yönelik problemleri de beraberinde getirecek, öncelikli ihtiyaçlardan biri olan güvenli gıda gereksiniminin karşılanamaması Az Gelişmiş Ülkeler başta olmak üzere, sosyal kaosları beraberinde getirecektir. Çölleşme/arazi tahribatı ile mücadele bu sebeple çok önemli bir yerde duruyor. Milenyum Kalkınma Hedeflerinde de dikkate alınan; Arazi tahribatının durdurulmasına, geriye çevrilmesine, yapılan iyileştirmeler ile ulusal ve küresel düzeyde net tahrip olan alan miktarına karşılık, yeniden kazanılan alan miktarının dengesinin sağlanmasına, kısacası Arazi Tahribatının Dengelenmesine yönelik faaliyetler bu durumda daha net şekilde önemini göstermektedir.

Geleceğimize Sahip Çıkalım...

TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMALAR

Çölleşmeyle mücadele için;

- Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı bünyesinde; “ülkemizde toprağın korunması, tabii kaynakların geliştirilmesi, çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü faaliyetleri ile ilgili politika ve stratejiler belirlemek, plan ve projeler yapmak, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak” maksadıyla 2011 yılında Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü (ÇEM) kurulmuştur.
- 2005 yılından buyana yürürlükte olan “Çölleşme ile Mücadele Türkiye Ulusal Eylem Planı” güncellenerek “Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı (2015-2023)” adı altında tek bir doküman halinde hazırlanmış ve 24 Temmuz 2015 Tarihli 29424 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca; eylem planı kapsamında kurum/kuruluşların yapmış oldukları faaliyetlerin etkin şekilde çevrimiçi toplanması ve raporlanabilmesi için web tabanlı izleme, değerlendirme ve raporlama sistemi hazırlanmış ve hayata geçirilmiştir. (<http://cmusep.cem.gov.tr>)

- Çölleşmeyle mücadele maksadıyla ile ağaçlandırma, erozyon kontrolü, mera ıslahı ve bozuk orman rehabilitasyon çalışmalarına hız verilmiştir. Bu amaçla; Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberliği Eylem Planı (2008-2012) hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Eylem Planı kapsamında 2,4 milyon hektar alanda ağaçlandırma, erozyon kontrolü, mera ıslahı ve bozuk orman alanlarının rehabilitasyonu çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların kullanılmak üzere tohum ve fidan çeşitliliği artırılmıştır.
- Türkiye genelinde tanımlanan 25 adet su havzasının mikro, alt havza ve genel akarsu havza sınırları ve drenaj ağları oluşturulmuştur. Türkiye su havzalarında CBS tekniği kullanılarak havza, alt havza ve mikro havza sınırları dikkate alınarak, “potansiyel”, “gerçek” ve “akarsulara ulaşan” yıllık ortalama toprak kayıplarını gösteren erozyon haritaları oluşturulmuştur.
- Toprak bilgi sistemi veritabanı ormancılık ve tarım sektörü olmak üzere pek çok paydaşa toprak verisi sunabilecek şekilde CBS'ye uyumlu (coğrafi bilgi sistemi) olarak 2013 yılında Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı bünyesinde kurulmuştur.

- **Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı'nın (2014-2023) Değerlendirme Raporu;** 2014 yılında hazırlanan “Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı'nın (2014-2023)” uygulanabilirliği raporu hazırlanmış olup her yıl düzenli olarak izlenmekle birlikte değerlendirildiği ilerleme raporu hazırlanmaktadır.

- **17 Haziran Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü;** Çölleşme, Arazi Tahribatı ve Kuraklık konularında kamuoyunun dikkatini çekmek, bilgilendirmek ve farkındalık oluşturmak amacıyla her yıl değişik etkinliklerle “17 Haziran Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü” tertiplenmektedir.

İZMİR
Kınık

Türkiye Toprak Organik Karbonu Modeli ve Haritalanması

Orman ve Su İşleri Bakanlığı-Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü tarafından, TÜBİTAK ve paydaş kurumlar ile işbirliği içerisinde Türkiye topraklarının organik karbon miktarlarının belirlenmesi, izlenmesi ve toprak organik karbon haritasının güvenilir biçimde oluşturulması amacıyla 2016 yılında “Türkiye Toprak Organik Karbonu Modeli Ve Haritalanması Projesi” başlatılmıştır.

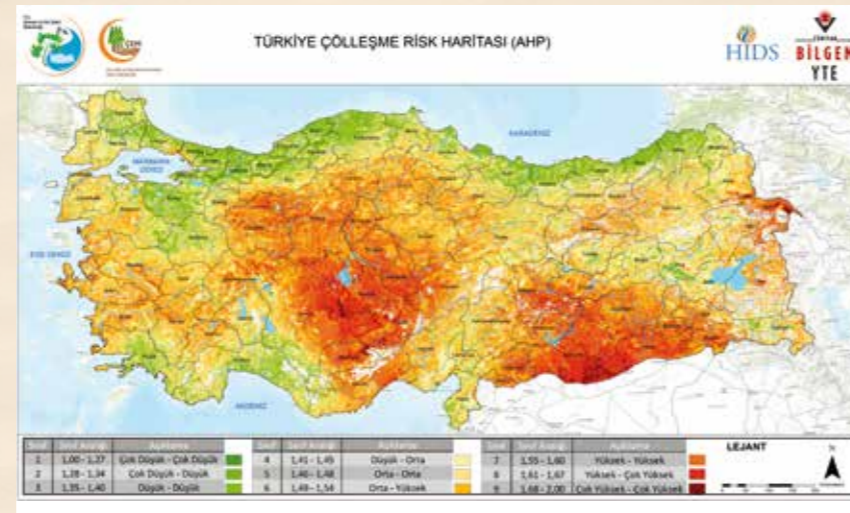
Bu proje ile topraktaki organik karbon miktarının benzerlik gösterebileceği alanlarda karbon birimleri oluşturulacak ve topraktaki Organik Karbon miktarına yönelik tahminleme modeli geliştirilecektir. Proje sonucunda, Türkiye'de Toprak Organik Karbon miktarları tespit edilerek belirli periyotlarla izleme yapılacak ve Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) için belirlenen üç parametreden biri olan Toprak Organik Karbonu değişiminin izlenmesine veri sağlanacaktır.

Türkiye Çölleşme Modeli Doğrulama ve Kalibrasyonu Çalışması;

Orman ve Su İşleri Bakanlığı-Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü ve TÜBİTAK ile işbirliği içerisinde Türkiye Çölleşme Modeli ve Risk Haritasını oluşturmak üzere 15 Kasım 2013 tarihinde “Havza İzleme Değerlendirme Sisteminin Geliştirilmesi Projesi”ni başlatılmıştır.

KRİTERLER	GÖSTERGELER
1 İklim	10
2 Su	3
3 Toprak	10
4 Bitki örtüsü ve Arazi Kullanımı	2
5 Topografya ve Jeomorfoloji	6
6 Sosyo-ekonomi	7
7 Yönetim	10
TOPLAM	48

- **Hizmet İçi eğitimler;** ÇEM Genel Müdürlüğü-Çölleşme ile Mücadele Dairesi Başkanlığı koordinatörlüğünde her yıl düzenli olarak “Çölleşme ile Mücadele Hizmet İçi Eğitimi” düzenlenmektedir. Söz konusu eğitim programlarında ilgili kurum-kuruluş-STK-üniversite ve diğer ilgili paydaşların çölleşme ile mücadele, sürdürülebilir arazi yönetimi vb. konulara yer verilmektedir.
- **Çölleşme ile Mücadele İstatistikleri;** Çölleşme ile mücadele Ulusal Stratejisi ve Ulusal eylem planı kapsamında kurumların gerçekleştirmiş olduğu çalışmalar; “Çölleşme/Arazi Tahribatı ve Kuraklıkla Mücadele Raporu ve İstatistikleri” kapsamında her yıl düzenli olarak izlenmekte ve raporlanmaktadır. (<http://www.cem.gov.tr/erozyon>)
- **Çölleşme ile Mücadele Ulusal Koordinasyon Birimi (UKB) Yıllık Değerlendirme Toplantısı;** Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem (ÇMUSEP) Planında yer alan sorumlu kurum/kuruluşlar katılımıyla her yıl düzenli toplantıda; Eylem Planında yer alan faaliyetlerin gerçekleştirme durumları teknik ve karar verici seviyede değerlendirilmektedir.

HIDS Projesinde toplam 16 tema yer almakta olup ilk olarak “Türkiye Çölleşme Modeli ve Risk Haritasının Oluşturulması” teması çalışılarak çölleşme kriter ve göstergeleri (7 kriter ve 48 gösterge) tespit edilmiştir. Ayrıca; iş paketi kapsamında ülkemize uygun CBS tabanlı çölleşme modeli oluşturulmuş ve ulusal ölçekte çölleşmeye duyarlı alanlar tespit edilerek “Türkiye Çölleşme Risk Haritası” hazırlanmıştır.

Çölleşmeyi izlemek amacıyla oluşturulan “Türkiye Çölleşme Modeli ve Risk Haritası’nın doğrulama ve kalibrasyon çalışmaları havzalar bazında yapılmakta olup, tüm Türkiye’yi kapsayacak şekilde çalışmalara devam edilerek model ve risk haritasının güncelleme ve geliştirilmesi sağlanacaktır.

ULUSLARARASI FAALİYETLER

- **Ankara Girişimi;** UNCCD COP 12’nin, çölleşme ve kuraklıkla mücadeleyi gaye edinmiş stratejilerin, yoksulluğun ortadan kaldırılmasına yönelik girişimlerle bütünleştirilerek hayata geçirilmesini, diğer yandan, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımına dair yeni yaklaşımlar geliştirilmesini hedefleyen önemli bir uluslararası bir araçtır. Türkiye’nin Çölleşme, Arazi Tahribatı ve Kuraklık konusuna verdiği önem ve desteği sürdürmekte kararlı olan Türkiye COP12 esnasında “Ankara Girişimi” adı altındadır girişim başlatmıştır.

Türkiye, halihazırda yürüttüğü ikili ve çoklu ilişkiler kapsamında birçok ülkeye destek olmaktadır. Ankara girişimi ile birlikte bu çabaları daha etkili, kalıcı ve katılımcı hale getirmeyi, diğer ülkelerin tecrübeleri de dahil ederek Arazi Tahribatının Dengelenmesi hedeflerine daha hızlı ulaşılmasını hedeflemekteyiz. 2016-2019 yıllarını kapsayan dört yıllık zaman diliminde Girişim kapsamında, Sekreterya’ya 5 milyon dolar katkı yapılacaktır.

- **Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) (Land Degradation Neutrality-LDN);** 15 ülkenin katılımı ile UNCCD öncülüğünde gerçekleştirilen projenin, katılımcı ülkelerinden biri de Türkiye olup, Gediz Havzasında bu kapsamda bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Sonuçları UNCCD COP12’de uluslararası proje ortaklarına aktarılmıştır.

- **Türkiye Ulusal Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) Hedefleri Raporu;** 12. Taraflar Konferansı anahtar konularda önemli ilerlemeler elde etmek için UNCCD tarihinde bir dönüm noktası olmuştur. Önemli konulardan biri de; BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri içerisindeki “2030 yılına kadar Arazi Tahribatının Dengelendiği Bir Dünya” alt hedefinin UNCCD’ye büyük bir ivme kazandıracığı düşünüldüğü için, ATD (Arazi Tahribatı Dengelenmiş Bir Dünya İçin Daha Güçlü Mücadele) gönüllü hedeflerinin taraflarca belirlenmesi kararı alınmıştır.

Ülkemiz; “ATD Ulusal Gönüllü Hedeflerin” oluşturulması kapsamında Türkiye 2014-2015 yıllarında yürütülen “Arazi Tahribatının Dengelenmesini Gerçekleştirmeye Doğru: Teoriden

Pratiğe” isimli projeye katılmıştır. Ayrıca “ATD Hedef Belirleme Programı” kapsamında gerçekleştirilen ve Afrika Bölgesine yönelik yapılan ATD Ulusal Hedef Belirleme Çalıştayına ev sahipliği yapmıştır. Bu tecrübeler doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğinde “Türkiye Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) Ulusal Hedef Raporu” hazırlanmıştır.

Ulusal ATD hedeflerinin belirlenmesinde önemli bir başlangıç ve kendi ulusal hedeflerini belirlemek isteyen ülkelere örnek oluşturacağına inandığımız ATD raporu, ilgili kurumlara gönderilmiş olup, belirlenen ulusal gönüllü hedefler kurumsal faaliyetler çerçevesinde güncellenecektir.

- **Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Akdeniz Bölgesi Koordinasyon Ofisi;** Ülkemiz UNCCD Portekiz, İspanya, İtalya, Arnavutluk, Hırvatistan, Malta, Slovenya, İsrail, Kıbrıs Rum Kesimi ve Yunanistan ile birlikte yer aldığı “Ek4 Kuzey Akdeniz Bölgesi” içinde yer almaktadır. UNCCD Kuzey Akdeniz Bölgesel Koordinasyon Merkezi 2016 yılında İstanbul’da kurulmuştur.

- **Kurak ve Yarı Kurak Alanlar Operasyonel Rehberi;** Ülkemiz ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) işbirliğiyle tüm Dünyadaki kurak alanlarda bir yol gösterici mahiyetinde olan “Kurak Alan Ormanlığı Rehberi” hazırlanmıştır.

- **Arazi Tahribatının Değerlendirilmesi ve Sürdürülebilir Arazi Yönetimine İlişkin Desteklerin ve İyi Uygulamaların İzlenmesi Projesi (LADA);** Arazi tahribatı ile mücadelede iyi uygulamaların yaygınlaştırılması maksadıyla FAO ve UNCCD’nin arazi bozulmasına yönelik ortaklaşa bir girişimi olan “Kurak Alanlarda Arazi Bozulmasının Değerlendirilmesi- Land Degradation Assessment in Drylands (LADA)” isimli uluslararası bir projeye yönelik çalışmalar başlanmıştır. Proje’nin; süresi 48 ay olup, Proje ortağı ülkeler; Türkiye, Bosna ve Hersek, Arjantin, Bangladeş, Çin, Kolombiya, Ekvator, Lesoto, Fas, Nijerya, Panama, Filipinler, Tayland, Tunus, ve Özbekistan’dır.

- **Pan Afrika Ajansı Büyük Yeşil Duvar Girişimi İşbirliği;** Bakanlığımız ile Pan-Afrika Büyük Yeşil Duvar Ajansı arasında mutabakat zaptı 30.05.2016 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Bu işbirliği ile ülkemiz gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlerini ve tecrübelerini; Afrika ülkeleri ile paylaşarak, ülkelerin bu konulardaki kapasitesini artırma ve uygulama çalışmalarına katkı sağlamayı hedeflenmektedir.

Büyük Yeşil Duvar” projesi olarak adlandırılan Afrika kıtasını batıdan doğuya kesecek insan yapımı orman hattının, çölün daha da yayılmasını durdurmayı amaçlamaktadır. Bu, sadece ağaçlandırma projesi değil aynı zamanda kırsal kalkınmayı, oradaki insanların hayat seviyesinin iyileştirilmesini, arazi tahribatının önlenmesini, insanların refahını da artırmayı hedefleyen bir projedir.

- **Çölleşme ile Mücadele Uluslararası Eğitimi;** Türkiye’de çölleşme ve erozyonla mücadelede konusunda Balkanlar, Kafkaslar, Orta Asya, Afrika ve komşu ülke uzmanlarına her yıl eğitim düzenlenmektedir. Düzenlenen bu eğitimlere her yıl 100’den fazla kişi katılmaktadır.

- **Kum ve Toz Fırtınası Konusunda Bölgesel İşbirliği ve Çalıştaylar;** Meteoroloji, toz taşınımı, çölleşme ve erozyonla mücadele konuları kapsamında 28-29 Nisan 2010 tarihlerinde Ankara’da gerçekleştirilen 1. Bakanlar Konferansı neticesinde Türkiye, İran, Irak ve Suriye tarafından 29 Nisan 2010 tarihinde “Ankara Deklarasyonu” imzalanmıştır. 26-29 Eylül 2010 tarihlerinde Tahran’da “Çevre ve Meteoroloji Alanında İşbirliği” 2. Bakanlar Konferansı düzenlenmiştir. Bu toplantının neticesinde; İran İslam Cumhuriyeti, Irak Cumhuriyeti, Suriye Arap Cumhuriyeti, Katar Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti arasında “Çevre ve Meteoroloji Alanında İşbirliği Eylem Planı” imzalanmıştır.

Bu kapsamda, bu güne kadar Türkiye’nin ev sahipliğinde 4 adet çalıştay düzenlenmiştir. Toplantılara ilgili ülkeler dışında Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri ile UNCCD, UNEP ve WMO katılım sağlamışlardır.

- **Afrika Ülkelerine Yönelik Çölleşme, Arazi Tahribatı, Kuraklık (ÇABUK) ile Mücadele ve Ormanlık Konulu Eğitim ve Teknik İşbirliği Projesi;** Afrika’da çölleşme /arazi tahribatı ile mücadele ve ormanların sürdürülebilir yönetimi gayesiyle, eğitim ve uzman değişimi yoluyla teknik işbirliğinin geliştirilmesi ve bu ülkelerin kapasitesinin artırılması hedeflenmiştir. ÇABUK-Nijer Projesi kapsamında, Nijer’de 10 hektar alanda “Nijer-Türkiye Dostluk Ormanı” tesis edilmiştir.

Proje kapsamında, Senegal’de 10 hektar alanda “Senegal-Türkiye Dostluk Ormanı” gelir getirici türlerle tesis edilmiştir. Moritanya’da fidanlıklar tesisi ve kumul ağaçlandırma projesi yapılacak olup, çalışmalar sürdürülmektedir.

- **Türkiye-FAO Ormanlık Ortaklık Programı Anlaşması (FTFP);** Orman ve Su İşleri Bakanlığı (OSİB) ile BM Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) arasında 2014 yılının Haziran ayında imzalanmış ve 2016 yılının Mart ayında TBMM’ce onaylanmıştır. FTFP çerçevesinde “Sudan, Eritre ve Moritanya’da Bozulmuş Orman ve Peyzaj Alanlarının Restorasyonu: Arazi Verimliliğinin Artırılması, Direnç Kazandırılması ve Geçim Kaynaklarının iyileştirilmesi” konulu proje gerçekleştirilecektir.

- **Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım Uygulamaları Projesi;** Konya Kapalı Havzasında, 2015 yılında başlayan ve 4 yıl süreyle yürütülecek olan proje, bir yandan bozulmuş orman ve mera alanlarının rehabilitasyonunu ve iklim dostu tarımsal uygulamaların gerçekleştirilmesini, bir yandan da kapasite geliştirme ve izleme çalışmalarına yönünlaşılarak sürdürülebilir arazi yönetiminin sağlanması için uygun ortamın oluşturulmasını sağlayacaktır.

- **Orta Asya ve Kafkaslardaki Dağlık Havzaların Sürdürülebilir Yönetimi için Kapasite Geliştirme Projesi;** Orta Asya ve Kafkaslardaki dağlık havza uygulamaları, rehabilitasyonu ve sürdürülebilir yönetimine yönelik katılım ve entegre yaklaşımlar konusunda kamuoyunun, politikacıların ve karar vericilerin farkındalıklarının artırılması ile ormancılık ve diğer ilgili kuruluşların bilgi ve deneyimlerinin güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

- **UNCCD-PRAIS Raporlaması;** Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi yükümlülükleri arasında yer alan ve ülkemizin çölleşme ile mücadele kapsamında yapmış oldukları çalışmalar her iki yılda bir UNCCD-PRAIS Sistemi üzerinden raporlanmaktadır.

